

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Moldovan Gabriela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2019, în cauza penală privindul pe

*Balan Ion Xxxxx, născut la xxxxx, originar
și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 05.07.2017 – 10.12.2018;
2. instanța de apel: 10.01.2019 – 12.09.2019;
3. instanța de recurs: 18.11.2019 – 19.02.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 10 decembrie 2018, a încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Balan Ion de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 228 alin. (1) lit. d) Cod penal, pe motiv că există o hotărâre neanulată de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Balan Ion pe parcursul anului 2015, acționând în vederea obținerii unui beneficiu personal, cu intenție directă, contrar prevederilor Constituției Republicii Moldova și Codului subsolului al RM, nr. 3-XVI din 02 februarie 2009, a extras și a sustras substanțe minerale utile din Fondul de Stat al zăcămintelor de substanțe minerale utile, care este parte a Fondului de Stat al Subsolului, obiectul exclusiv al proprietății publice a statului, din excavația minieră din limitele ariei naturale protejate de stat Monument al Naturii, Geologic și Paleontologic „Defileul

Trinca”, s. Trinca, r-nul Edineț, în volum de 1270 m³ de piatră de calcar, cu cauzarea unui prejudiciu material considerabil statului în sumă de 92012 lei.

Tot el, pe parcursul anului 2015, urmărind scopul sustragerii pietrei de calcar din limitele ariei naturale protejate de stat Monument al Naturii, Geologic și Paleontologic „Defileul Trinca”, și contrar prevederilor art. art. 2-7 din Codul subsolului și art. 79 alin. (1) lit. p) din Codul subsolului, nr. 3-XVI din 02 februarie 2009, a extras substanțe minerale utile, în lipsa licenței respective, din Fondul de stat al zăcămintelor de substanțe minerale utile, care este parte a Fondului de stat al subsolului, obiectul exclusiv al proprietății publice a statului, prin efectuarea lucrărilor de decopertare a subsolului din limitele ariei naturale protejate de stat, s. Trinca, r-nul Edineț.

Conform raportului Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale a Ministerului Mediului al R. Moldova, nr. 09-21-002 din 28.04.2016, s-a stabilit, că prejudiciul cauzat mediului în rezultatul extragerii ilicite de substanțe minerale utile (calcar) din excavația minieră din limitele teritorial-administrative ale s.Trinca r-nul Edineț, constituie 231712 lei.

La 28.03.2018 prin încheiere protocolară, a fost admis demersul procurorului V. Gordila, prin care a solicitat în temeiul art. 326, 327 CPP de a remite în adresa Procuraturii r-nul Edineț cauza penală de învinuire a lui Balan Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 228 lit. b) Cod Penal și art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal pe un termen de 30 zile, pentru modificarea acuzații în sensul agravării ei și prezentarea probelor suplimentare cu înaintarea unei noi învinuiri.

Astfel, acțiunile lui Balan Ion au fost încadrate conform prevederilor art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal - *„furtul săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile”* și conform prevederilor art. 228 lit. d) Cod penal - *„încălcarea cerințelor de protecție a zăcămintelor minerale sau a altor resurse ale subsolului, construcția neautorizată sau amplasarea deșeurilor toxice pe terenurile cu zăcămintele minerale, precum și deversarea nesancționată a substanțelor nocive în subsol, dacă acestea a provocat, alte urmări grave”*.

Instanța de fond reținând circumstanțele cauzei, a încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Balan Ion de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 228 alin. (1) lit. d) Cod penal, pe motiv că există o hotărâre neanulată de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura r-nul Edineți, Vitalie Lungu, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri,

potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Balan Ion să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, și să-i fie aplicată pedeapsa conform articolului dat, sub formă de amendă în mărime de 1300 unități convenționale; de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 228 lit. d) Cod penal, și să-i fie aplicată pedeapsa conform articolului dat, sub formă de amendă în mărime de 1100 unități convenționale. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor, a-i aplica lui Balan Ion o pedeapsă de amendă în mărime de 2400 unități convenționale. La fel, a încasa de la inculpatul Balan Ion cheltuielile judiciare și anume: costul materialelor consumabile 110,98 lei.

În motivarea cererii de apel a indicat că sentința urmează a fi recunoscută ilegală din considerentul că, instanța de judecată contrar prevederilor art. 101 Cod de procedura penală nu a dat apreciere fiecărei probe examinate și analizate de către acuzare din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coraborării lor.

A invocat că, la baza emiterii sentinței de încetare a procesului penal, instanța de judecată a pus ordonanța de încetare parțială a urmăririi penale din 22.06.2017 prin care în partea dispozitivă, adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Edineț dispune a înceta parțial urmărirea penală, însă în partea descriptivă a ordonanței se expune despre faptul că nu au fost acumulate careva probe ce ar dovedi vinovăția cet. Balan Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 230 alin. (1) Cod penal. Astfel, instanța de judecată nejustificat și neîntemeiat a conchis că, pe cazul dat că în conformitate cu art. 332 alin. (1) din Codul de procedură penală se constată temeiul prevăzut de art. 275 pct. 8) Cod de procedură penală, și anume urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care în privința unei persoane există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații, într-u cât urmărirea penală s-a efectuat inițial în temeiul art. 230 alin. (1), 228 lit. d), 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, și Balan Ion a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 228 lit. d), încetarea parțială s-a dispus doar pentru infracțiunea prevăzută de art. 230 alin. (1) Cod penal, cauza penală fiind remisă în instanța de judecată cu rechizitoriu.

În cadrul urmăririi penale fiind administrate probe suficiente și concludente care demonstrează că infracțiunea a fost săvârșită de către Balan Ion a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire a persoanei. Astfel, constatarea instanței de judecată precum că nu au fost prezentate probe că Balan Ion a săvârșit furtul în proporții considerabile și că

acuzarea nu a adus probe care să vină să confirme cine a cauzat prejudicii mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile este neîntemeiată.

Acuzarea a prezentat în instanța de judecată materiale care indică asupra faptului că urmărirea penală corect a fost pornită și la fel corect a fost înaintată învinuirea lui Balan Ion și au fost prezentate probe care confirmă învinuirea și anume declarațiile părții vătămate Rotari Adrian și a părții vătămate Ursan Valentin, referitor la prejudiciile cauzate, date în cadrul urmării penale, declarațiile martorilor Petrovici Nicolae, Baranciuc Maria, Goraș Liubovi, raportul privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului precum și alte probe, denotă cu certitudine că fapta lui Balan Ion întrunesc elementele infracțiunilor incriminate și fapta a fost săvârșită intenționat, astfel instanța urma să emită o sentință de condamnare a acestuia.

Instanța de judecată a pronunțat o sentință ilegală și neîntemeiată și aceasta urmează a fi casată din motivele indicate mai sus cu aplicarea unei pedepse corespunzătoare faptei comise, personalității inculpatului și a atitudinii lui față de consecințele create, precum și de alte condiții de individualizare a pedepsei.

3.2. Avocatul Gabriela Moldovan în numele inculpatului Balan Ion, prin care a solicitat admiterea apelului, rejudecarea cauzei, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Balan Ion să fie achitat.

Apelantul a indicat că, sentința urmează să fie casată și cu referire la învinuirea adusă conform art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, însăși instanța în motivarea sentinței indică că, învinuirea incriminată inculpatului nu și-a găsit confirmare; nu au fost prezentate probe din partea acuzatorului de stat, precum că Balan Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal; din declarațiile martorilor audiați în ședința de judecată, nici un martor nu a indicat că Balan Ion a extras var din „Defileul Trinca”. Se evidențiază că și martorul Petrovici Nicolai, care a depus plângere precum că Balan Ion extrage din Monument al Naturii, geologic și Paleontologic „Defileul Trinca raionul Edineț pietre naturale, nu a confirmat direct că Balan Ion a extras var și l-a ars, instanța considerând declarațiile lui ca fiind la nivel de presupuneri.

La fel, instanța a indicat că, a stabilit cu certitudine că inculpatul a fost sancționat contravențional în temeiul art. 265 alin. (1) CCo, adică transportul materiei prime fără dovada originii și a provenienței ei, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 100 u.c., care a fost achitată de ultimul, ceea ce încă odată dovedește că Balan Ion nu a săvârșit furtul de care este acuzat.

Sentința este ilegală, pe motiv că acuzațiile incriminate în cauza penală nu sunt

aceleași. Ordonanța procurorului Vitalie Gordilă din 22.06.2017, prin care s-a încetat urmărirea penală se referă la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 230 alin. (1) CP și nu art. 186 alin. (2) lit.d) CP. La materialele cauzei penale sunt anexate adeverințe prin care se confirmă că inculpatul nu s-a îmbogățit nici într-un fel, acesta locuind în casa părinților care a fost și ea moștenită de la a lor părinți.

Referitor la învinuirea adusă conform art. 228 lit. d) CP, instanța menționează că reprezentantul Inspectoratului Ecologic de Stat a indicat că, nu dispune de dovezi că anume Balan Ion a extras piatra, iar pe numele lui Balan Ion nu au fost întocmite procese-verbale cu privire la încălcarea legislației ecologice.

Învinuirea formulată de către procuror se bazează anume pe litera d) fără să menționeze, care sunt aceste „alte urmări”. Prin „alte urmări grave,, legiuitorul face o tălmăcire: constă în cauzarea de daune mari materiale, ecologice sau organizatorice. Gravitatea consecințelor se poate deduce din multiplicitatea de circumstanțe, cum ar fi: mărimea daunei, inclusiv venitul nerealizat și nedobândit, crearea de obstacole care întrerup procesul de dobândire a mineralelor pentru o durată mare de timp, caracterul daunei cauzate mediului sau unor construcții, în același număr și în legătură cu prăbușirile sau alunecările de teren, etc. Dacă acuzarea în acest caz s-a referit la „mărimea daunei” punând persoana și sub învinuire în conformitate cu art. 186 CP, pentru a face o legătură, între aceste două infracțiuni imputate, atunci mai întâi trebuia să-i dovedească vina în săvârșirea infracțiunii de furt, ceea ce nu a fost probat sub nici o formă.

Pe cauza penală nominalizată nu au fost acumulate probe cu caracter pertinent și concludent, care ar confirma că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), 228 lit. d) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2019, apelul declarat de către avocatul Moldovan Gabriela în numele inculpatului a fost respins ca nefondat.

Apelul declarat de către procuror a fost admis partial, casată sentința, rejudecată cauza și adoptată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Balan Ion a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale.

A fost încetat procesul penal în cazul lui Balan Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 228 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta constituie contravenție prevăzută

de art. 119 alin. (1) Cod contravențional.

A fost încetat procesul contravențional în privința lui Balan Ion în baza art. 119 alin. (1) Cod contravențional, deoarece a expirat termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, verificând temeinicia unei atare soluții, în conformitate cu probele prezentate de părți într-un proces contradictoriu, a considerat că concluzia instanței de fond privind încetarea procesului penal în cauza penală de învinuire a lui Balan Ion de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 228 alin. (1) lit. d) Cod penal, pe motiv că există o hotărâre neanulată de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații, este neîntemeiată și contrară probelor acumulate pe cauză.

Din conținutul sentinței contestate se stabilește temei de încetare a cauzei penale, ordonanța din din 22.06.2017 și ordonanța din 30.11.2016.

Analizând însă ordonanțele în cauză, instanța de apel nu a putut susține soluția primei instanțe privind necesitatea încetării cauzei penale, pe motivele invocate, deoarece din conținutul acestor ordonanțe se stabilește cert, că organul de urmărire penală a dispus clasarea procesului penal pornit în baza art. 325 alin. (1) și 230 Cod penal, după care nu a reluat urmărirea penală, dar a efectuat acțiuni de urmărire penală în privința lui Balan Ion pe alte două infracțiuni cum este art. 186 alin. (2) lit. d) și 228 alin. (1) Cod penal. Soluția primei instanțe privind necesitatea încetării procesului penal pe motiv că există o hotărâre neanulată de încetare a urmăririi penale este absolut contrară materialelor cauzei penale, ori din materialele cauzei nu este nici un act procesual privind încetarea sau scoaterea de sub urmărire penală a lui Balan Ion pentru faptul comiterii acestor infracțiuni.

Analizând conținutul sentinței, instanța de apel a ținut să menționeze despre caracterul contradictoriu al acestei hotărâri, ori instanța în această hotărâre indică despre lipsa probelor ce ar confirma vinovăția lui Balan Ion, după care tot în această hotărâre indică despre existența unor hotărâri neanulate de încetare a urmăririi penale pe aceleași fapte.

Examinând probele în ansamblu sub toate aspectele și în mod obiectiv instanța de apel a considerat necesar de a casa sentința în cauză și a emite o hotărâre nouă privind condamnarea lui Balan Ion Ion în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu încetarea cauzei penale pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 228 alin. (1) Cod penal și tragerea acestuia la răspundere contravențională în baza art. 119 alin. (1) Cod contravențional.

În urma examinării probelor s-a stabilit cu certitudine faptul, că anume Balan Ion că pe parcursul anului 2015, acționând în vederea obținerii unui beneficiu personal, cu intenție directă, contrar prevederilor Constituției Republicii Moldova și Codului subsolului al RM, nr. 3-XVI din 02 februarie 2009, a extras și a sustras substanțe minerale utile din Fondul de Stat al zăcămintelor de substanțe minerale utile, care este parte a Fondului de Stat al Subsolului, obiectul exclusiv al proprietății publice a statului, din excavația minieră din limitele ariei naturale protejate de stat Monument al Naturii, Geologic și Paleontologic „Defileul Trinca”, s. Trinca, raionul Edineț, în volum de 1270 m³ de piatră de calcar, cu cauzarea unui prejudiciu material considerabil statului în sumă de 92012 lei, astfel prin acțiunile acestuia a fost comisă o infracțiune prevăzută la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, și anume furtul săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, pe parcursul anului 2015, urmărind scopul sustragerii pietrei de calcar din limitele ariei naturale protejate de stat Monument al Naturii, Geologic și Paleontologic „Defileul Trinca”, și contrar prevederilor art. art. 2-7 din Codul subsolului și art. 79 alin. (1) lit. p) din Codul subsolului, nr. 3-XVI din 02 februarie 2009, a extras substanțe minerale utile, în lipsa licenței respective, din Fondul de stat al zăcămintelor de substanțe minerale utile, care este parte a Fondului de stat al subsolului, obiectul exclusiv al proprietății publice a statului, prin efectuarea lucrărilor de decopertare a subsolului din limitele ariei naturale protejate de stat, s. Trinca, raionul Edineț.

Conform raportului Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale a Ministerului Mediului al R. Moldova, nr. 09-21-002 din 28.04.2016, s-a stabilit, că prejudiciul cauzat mediului în rezultatul extragerii ilicite de substanțe minerale utile (calcar) din excavația minieră din limitele teritorial-administrative ale s. Trinca, r-nul Edineț, constituie 231712 lei prin ce a comis o contravenție prevăzută la art. 119 alin. (1) Cod contravențional.

Vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin: declarațiile inculpatului Balan Ion; declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Rotari Adrian; declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Ursan Valentina; declarațiile martorilor Petrovici Nicolae, Ghieș Adrian, Baranciuc Maria, Goraș Liubovi, Rusu Petru, Nistor Filaret, Baranciuc Viorel.

Instanța de apel a admis declarațiile sus menționate drept unele pertinente, concludente și utile în confirmarea vinovăției lui Balan Ion deoarece aceste probe coroborează cu restul de probe scrise acumulate de organul de urmărire penală și anume procesul-verbal de cercetare la fața locului din 11.12.2015 prin care se confirmă existența

varului nestins în gospodăria lui Balan Ion din s. Trinca.

Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26.04.2016 cu tabelul privind cercetarea defileului din s. Trinca, prin care se confirmă lucrări de extragere și depozitare a pietrii de calcar în acest defileu.

Instanța de apel a adăugat că, vinovăția inculpatului Balan Ion este dovedită și prin raportul privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii neligitime a substanțelor minerale utile nr. 09-21-002 din 28.04.2016, al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale al Ministerului Mediului al R. Moldova, s-a stabilit că prejudiciul cauzat mediului în rezultatul extragerii ilicite de substanțe minerale utile (calcar) din excavația minieră din limitele teritorial-administrative ale s. Trinca, r-nul Edineț, în perioada: 05.11.2014-25.04.2016, este în volum de 1270 m³ de piatră, iar prejudiciul cauzat mediului este în sumă de 231 712 lei.

Pe lângă probele analizate mai sus instanța de apel a considerat necesar de a menționa în special declarațiile inculpatului Balan Ion, care de fapt a recunoscut faptul depistării în gospodărie a varului în cantitate de 4 tone fără a explica concret circumstanțele apariției acestui var în gospodăria proprie.

Instanța de apel analizând circumstanțele cauzei nu a putut susține în totalitate actul de învinuire adus lui Balan Ion și anume existența elementelor infracțiunii prevăzute la art. 228 alin. (1) lit. d) Cod penal, și în special instanța nu este de acord cu urmările grave incriminate lui Balan Ion.

Instanța de apel în urma examinării probelor în ansamblu a considerat dovedit faptul, că anume Balan Ion pe parcursul anului 2015, urmărind scopul sustragerii pietrei de calcar din limitele ariei naturale protejate de stat Monument al Naturii, Geologic și Paleontologic „Defileul Trinca” și contrar prevederilor art. art. 2-7 din Codul subsolului și art. 79 alin. (1) lit. p) din Codul subsolului, nr. 3-XVI din 02 : februarie 2009, a extras substanțe minerale utile, în lipsa licenței respective, din Fondul de stat al zăcămintelor de substanțe minerale utile, care este parte a Fondului de stat al subsolului, obiectul exclusiv al proprietății publice a statului, prin efectuarea lucrărilor de decopertare a subsolului din limitele ariei naturale protejate de stat, s. Trinca, raionul Edineț și în rezultat Conform raportului Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale a Ministerului Mediului al R.Moldova, nr. 09-21-002 din 28.04.2016, s-a stabilit, că prejudiciul cauzat mediului în rezultatul extragerii ilicite de substanțe minerale utile (calcar) din excavația minieră din limitele; teritorial-administrative ale s. Trinca, r-nul Edineț, constituie 231 712 lei, însă în acțiunile acestuia lipsesc acțiunile grave care este incriminată lui Balan Ion, ori suma

prejudiciului incriminat acestuia nu poate fi apreciată drept o urmare gravă, aceasta fiind posibil de a fi incriminată în situația survenirii unor urmări grave cum este decesul persoanei, leziunilor grave și nu în circumstanțele descrise în rechizitoriu iar în situația în care fapta lui Balan Ion nu implică producerea urmărilor prejudiciabile prevăzute la art. 228 alin. (1) Cod penal, cum sunt urmările grave indicate de organul de urmărire penală ca cauzare de daune ecologice, riscul prăbușirii și alunecărilor de teren instanța de apel a ajuns la concluzia, că acțiunile acestuia urmează a fi calificate la art. 119 alin. (1) Cod contravențional, și anume folosirea neautorizată a subsolului.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale pentru infracțiunea prevăzută la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța a dat deplină eficiență dispozițiilor Codului penal ce ține de scopul pedepsei penale într-u restabilirea echității sociale și prevenirea comiterii crimelor analogice atât de către inculpat, cât și de alți membri ai societății, urmând să conștientizeze, că orice faptă prejudiciabilă va fi contracarată de lege, persoana ce a comis-o fiind supusă pedepsei penale, astfel fiind dobândit scopul înfăptuirii justiției.

Instanța de apel, reieșind din solicitările acuzatorului de stat care a solicitat ca inculpatul Balan Ion să fie pedepsit în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, a admis solicitarea dată și i-a numit o pedeapsă inculpatului Balan Ion în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, respectând prevederile art. 325 Cod de procedură penală.

Concluzionând asupra vinovăției aduse inculpatului Balan Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de apel a notat că la stabilirea măsurii de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art. 61, 75 Cod penal, va ține cont de: scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni; de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea infracțiunii săvârșite, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, de persoana celui vinovat; circumstanța agravantă a cauzei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, va reține că corectarea și eeducarea inculpatului Balan Ion este posibilă în condițiile cu stabilirea unei ledepse nonprivative de libertate, sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, constituind o pedeapsă echitabilă pentru faptele comise care v-a isigura atingerea scopului pedepsei.

Cu privire la argumentul acuzatorului de stat, privind încasarea din contul inculpatului a sumei de 110,98 lei ce constituie costul materialelor consumabile, instanța de apel a considerat neîntemeiată cerința dată, respingând-o ca neîntemeiată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul

inculpatului, Moldovan Gabriela, prin care solicită casarea deciziei, rejudecare cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului.

5.1. În motivarea recursului invocă următoarele:

- la examinarea apelului, de către partea acuzării nu au fost prezentate careva probe care ar dovedi precum că Balan Ion a săvârșit infracțiunile prevăzute de art. 186 alin. 2 CP și art. 228 lit. d CP. Articolului 186 CP - furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, impune niște cerințe pentru a pune o persoană sub învinuire și anume: o persoană, care să sustragă un bun. În cauza dată nu există probe, care fără orice dubiu să confirme că anume Balan Ion a sustras piatra invocată în învinuire. Totodată cu privire la furtul acestui bun a fost depusă o plângere de către cet. Petrovici Nicolai în adresa Procuraturii Anticorupție, doar că în plângere se solicită luarea măsurilor cu mai multe persoane, inclusiv și Balan Ion, precum că aceștia extrag din Monument al Naturii, geologic și Paleontologic „Defileul Trinca,, raionul Edineț pietre naturale, folosite ca materie primă pentru fabricarea varului și acordă mită angajaților Inspectoratului Ecologic de Stat. La data de 30.11.2016, în urma verificărilor efectuate, Procuratura Anticorupție a clasat procesul penal din lipsa faptului infracțiunii și l-a scos de sub urmărire penală pe Balan Ion din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunii. În motivarea ordonanței, procurorul Marcel Dumbrăvan a menționat că locuitorii s. Trinca în urma adunărilor petrecute la Primărie, nimeni nu mai extrage piatră din „Defileul Trinca,, iar cei vinovați au fost sancționați contravențional;

- învinuirea incriminată inculpatului nu și-a găsit confirmare, dat fiind faptul că de către acuzare nu au fost prezentate careva probe directe, precum că Balan Ion a comis infracțiunile în cauză. Presupusului praf de piatră găsit în gospodăria lui Balan Ion nu poate fi determinată proveniența acestuia deoarece, conform răspunsului SRL “Inmacomproiect” (f.d. 103), piatra de calcar după prelucrare termică se transformă într-un produs de construcții nou cu particularități noi, de aceea de a stabili identitatea probelor varului nestins și a pietrii de calcar nu este posibil. De asemenea, prin răspunsul SRL “Enterprise Business Consulting” (f.d.208), se constată că efectuarea expertizei tehnice pentru determinarea originii varului pentru construcții nu este posibilă deoarece în Republica Moldova nu există Laborator de încercări unde ar putea fi realizate încercările de determinare a provenienței rocilor calcaroase. Totodată și informația oferită de către Raisa Scamina, Doctor în Științe Tehnice (f.d. 171), relevă că nu există posibilitate de a determina apartenența varului la un anumit carier sau loc;

- din declarațiile martorilor audiați în ședința de judecată, nici un martor nu a indicat

că Balan Ion a extras var din „Defileul Trinca,,. Se evidențiază că și martorul Petrovici Nicolai, care a depus plângere precum că Balan Ion, extrage din Monument al Naturii, geologic și Paleontologic „Defileul Trinca”, raionul Edineț pietre naturale, nu a confirmat direct că Balan Ion a extras var și l-a ars și a concretizat că nu l-a văzut când extrăgea piatra de calcar, astfel instanța de apel urma să constate declarațiile lui ca fiind la nivel de presupuneri fără a le considera ca probă de învinuire a inculpatului;

- la materialele cauzei penale sunt anexate adeverințe prin care se confirmă că inculpatul nu s-a îmbogățit nici într-un fel, acesta locuind în casa părinților care a fost și ea moștenită de la a lor părinți;

- cu referire la art. 228 CP, însăși reprezentantul Inspectoratului Ecologic de Stat a indicat că nu dispune de dovezi că anume Balan Ion a extras piatra, iar pe numele lui Balan Ion nu au fost întocmite procese-verbale cu privire la încălcarea legislației ecologice. Astfel, instanța nu a verificat probele după veridicitatea acestora;

- împrejurările expuse atestă în mod lucid că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel aplicând inculpatului pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în privința lui Balan Ion, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, nu echivalează cu o motivare corespunzătoare rigorilor și exigențelor cuprinse în art. 6 CEDO;

- la fel, instanța de apel îl condamnă pe Balan Ion fără ca să i-a în considerație aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, dar acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor încriminate (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă și legătura cauzală dintre acestea).

6. La recursul ordinar declarat de avocatul inculpatului, Moldovan G., în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, motivând prin faptul că instanța de apel a constatat just circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și corect a încadrat acțiunile inculpatului.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (pct. 5. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.1.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatului Balan Ion; declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Rotari Adrian; declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Ursan Valentina; declarațiile martorilor Petrovici Nicolae, Ghieș Adrian, Baranciuc Maria, Goraș Liubovi, Rusu Petru, Nistor Filaret, Baranciuc Viorel; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 11.12.2015 prin care se confirmă existența varului nestins în gospodăria lui Balan Ion din s. Trinca; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26.04.2016 cu tabelul, privind cercetarea defileului din s. Trinca, prin care se confirmă lucrări de extragere și depozitare a pietrii de calcar în acest defileu, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul avocatului inculpatului, Moldovan G., probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și a contravenției prevăzute la art. 119 alin. (1) Cod contravențional (pct. 4. din decizie).

Totodată, la stabilirea pedepsei, instanța de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovate de

săvârșirea unei infracțiuni și se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (pct. 4. din decizie).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei (pct. 5.1. din decizie).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de

fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Moldovan Gabriela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Balan Ion Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **19 martie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana